

[Carsten Andersen]

Det er mig magtpåliggende indledningsvis at understrege, at denne forespørgselsdebat ikke er rejst for at så tvivl om, hvorvidt den offentlige sektor skal moderniseres, skal gøres mere publikumsvenlig, skal gøres mere effektiv og skal afbureaukratiseres. Forespørgslen er rejst for at få belyst, på hvilken måde det bliver gjort, og for at få kastet lidt mere lys over, hvad hensigten er med de pæne overskrifter i moderniseringsprogrammet.

Der skal heller ikke herske tvivl om, at SF til stadighed vil være på vagt over for regeringens stadige angreb på den offentlige service og sundheds- og uddannelsesforhold, angreb, som regeringen også kan gennemføre under dække af moderniseringsprogrammet. Den måde, hvorpå moderniseringsprogrammet indtil nu er markedsført – for nu at bruge regeringens terminologi – gør os lidt bange for, at regeringen vil andre steder hen, end overskrifterne lyder, end regeringen oplyste folketinget om ved redegørelsen den 30. november. Her sagde finansministeren nemlig (Folketingstidende 1983-84, 1. samling, sp. 2381):

»Det er sjældent viljen hos de enkelte offentligt ansatte til at yde en god service, der mangler. Det karakteristiske er et stærkt menneskeligt og professionelt engagement. Problemerne ligger som oftest i de rammer i form af regler, procedurer og administrative systemer, som vi har bygget op. Moderniseringsprogrammet skal medvirke til at skabe bedre muligheder for, at ledere og medarbejdere kan komme til at gøre en indsats og bidrage med nye initiativer og ideer.«

Den erklæring fra finansministeren tog vinden ud af sejlene hos skeptikere om, hvorvidt dette moderniseringshalløj nu også var et one man show. Men med den erklæring og statens samarbejdsaftale, som sigter mod nøjagtig samme mål: decentralisering og engagement, skulle moderniseringsplanen jo bare køre i olie.

De efterfølgende fem måneder viste desværre noget ganske andet. Regeringens moderniseringsprogram er nu ikke længere noget bredt favnende, der skal engagere og motivere de offentligt ansatte. Den virker snarere som en angrebsplan, der bliver holdt skjult længst muligt over for modparten, de ansatte, for så en dag som lyn fra en klar himmel at blive kastet ned over det offentlige område.

Sådan er dele af den offentlige forvaltnings moderniseringstiltag gennemført, f.eks. ser man for tiden i vore tog og på DSB-stationer reklamer for DSB-kiosker og -cafeterier med sloganet: »Service – ikke bare et mundheld. Frisk betjening og godt humør – det er også os«. Men spørger man de ansatte i kioskerne og på cafeterierne, er der hverken i arbejdsmiljøforhold eller personalemæssigt dækning for disse slogans. Personalet oplever sig som i en klemme, fordi skiltet med de sensuelle læber og det bankende hjerte hænger der, og hvis personalet ikke kan leve op til teksten, er det personalets skyld; det er ikke teksten, der er forkert.

Men teksten er jo netop forkert. Finansministeren sagde den 30. november 1983, at det var os – altså folketinget, regeringen og den politiske ledelse – der lagde forkerte rammer. Det er et af problemerne ved den moderniseringsplan; man siger, at medarbejderne er gode nok, at det oftest er ledelsen og politikerne, der er årsag til problemerne med regler, procedurer og administrative systemer, og så sætter man – Gert hjælpe mig! – den samme ledelse til at gennemføre moderniseringsprogrammet.

Der kan kun være én forklaring på det, og den skal søges i følgende to muligheder: den ene er, at de, der har lavet moderniseringsprogrammet, har skrevet det af et eller andet sted fra og ikke haft så megen selverkendelse, at de kunne se den åbenlyse fadæse. Den anden er, at regeringen, ledelsen, er bange for, at personalet i den offentlige sektor er for menneskeligt og for professionelt engageret i at få den offentlige virksomhed til at fungere, så det vil være hindrende for, at regeringen kan gennemføre sine ønsker om at undergrave det offentlige serviceapparat. Hvorfor søger regeringen ikke at udnytte den viden, den erfaring og det engagement, der findes hos personalet? Det er det, debatten i dag handler om. Tror regeringen på sit eget personale?

Besvarelse

Finansministeren (Christophersen):

Jeg er glad for, at vi i dag får lejlighed til at drøfte en enkelt side af det store moderniseringsprogram, men jeg vil gerne her til indledning fuldkommen tilbagevise hr. Carsten Andersens mistænkeliggørelse af motiverne